



**Gönderim:** 22.09.2021

**Düzeltilme:** 03.11.2021

**Kabul:** 31.01.2022

**Tür:** Araştırma Makalesi

## Uzaktan öğrenenler tarafından üretilen YouTube videolarında akran desteğini keşfetmek

Mustafa Çağatay TOK<sup>a</sup>

<sup>a</sup> Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi, Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi, ORCID: 0000-0002-0509-2368

### Özet

Öğrenme sürecinde güçlüklerle karşılaşan uzaktan öğrenenlerin başvurdukları destek kaynaklarından biri de akranlarıdır. Bilgi ve deneyim sahibi öğrenenlerin arkadaşlarına çeşitli konularda yardım etmesiyle gerçekleşen akran desteği, öğrenme deneyimini olumlu yönde etkilemektedir. Akran desteğinin öğrenenler arası etkileşim ve iş birliğinden doğduğunu söylemek mümkündür. Teknolojinin gelişmesi, öğrenenlerin etkileşim kanallarını zenginleştirmektedir. Uzaktan öğrenenler, gerekli gördükleri konular hakkında kendi ürettikleri içerikleri YouTube üzerinden yayımlayarak akranlarına destek olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, uzaktan öğrenenlerin YouTube videolarında hangi stratejileri kullanarak akranlarına destek olduklarını keşfetmektir. Durum çalışması olarak desenlenen araştırma kapsamında, uzaktan öğrenenler tarafından üretilmiş ve en az 30 bin izlenme sayısına ulaşmış 10 video içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma sonunda uzaktan öğrenenlerin videolarında akranlarına destek olurken şu stratejilerden yararlandıkları tespit edilmiştir: Kişisel deneyimlerle anlatma, çalışma yöntemi önerme, konuşma dili kullanma, teşvik etme ve uygulamalı anlatma.

**Anahtar Sözcükler:** Akran Desteği, Kullanıcılar Tarafından Üretilen İçerik, Uzaktan Öğrenenlerin YouTube Videoları

## Exploring peer support in distance learners' YouTube videos

### Abstract

One of the sources of support that distance learners who face difficulties in the learning process turn to is their peers. Peer support, which is realized by the assistance of learners who have knowledge and experience in various subjects, affects the learning experience positively. It is possible to say that peer support arises from interaction and cooperation between learners. Technological developments enrich the channels of interaction between learners. Distance learners support their peers by sharing their own content on YouTube about the topics they deem necessary. The purpose of this study is to explore which strategies distance learners use in their YouTube videos to support their peers. Within the scope of this research, which was designed as a case study, 10 videos produced by distance learners and which had at least 30 thousand views were analyzed by content analysis method. The study has revealed that the distance learners benefited from the following strategies while supporting their peers in their videos: Personalizing, suggesting study methods, using informal language, encouraging peers and utilising an applied approach.

**Keywords:** Peer Support, User Generated Content, Distance Learners' YouTube Videos

### Kaynak Gösterme

Tok, M. Ç. (2022). Uzaktan öğrenenler tarafından üretilen YouTube videolarında akran desteğini keşfetmek. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 8(1), 32-63. <https://doi.org/10.51948/auad.999006>

## Giriş

Uzaktan öğrenenlerin ihtiyaç duydukları desteği arama ve bulma yöntemleri yüz yüze öğrenenlerin izledikleri yöntemlerden farklılık sergilemektedir. Açık ve uzaktan öğrenmeye özgü etkileşim sınırlılıklarının öğrenenlerin destek arama süreçleri üzerinde etkili olduğu bilinmektedir (Taplin vd. 2001). Bilgi-iletişim teknolojilerinin gelişmesi; öğrenme kaynaklarına ve destek hizmetlerine ulaşmayı kolaylaştırdığı kadar öğrenen-öğrenen ve öğrenen-öğreten etkileşimini de olumlu yönde etkilemektedir. Bu etkinin izleri, dijital teknolojiler üzerinden iletilen metin, görüntü ve çokluortam biçimlerinde belirginleşmektedir. Öğrenenler arası etkileşim kanallarının çeşitlenmesinin öğrenenlerin ihtiyaç duydukları desteğe ulaşma imkânlarını zenginleştirdiğini söylemek mümkündür. Asbee ve Simpson (1998), akranların öğrenenlerin önemli destek kaynakları arasında bulduklarını belirtmektedirler. Uzaktan öğrenenlerin video paylaşım siteleri aracılığıyla yayınladıkları videolarda, akran desteği kapsamında değerlendirilebilecek uygulamalar göze çarpmaktadır. Öğrenenlerin sınavlar, ders çalışma, kayıt olma, kayıt yenileme, öğrenme malzemelerine yönelik bilgilendirme ve benzeri konular üzerine çektikleri videoların akranları tarafından bilgi edinmek amacıyla izlendiği gözlenmektedir.

Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Sistemi öğrenenlerinin kendi çabalarıyla diğer öğrenenlere rehberlik etmek için üretilen YouTube'a yükledikleri videolarda hangi konuları ele aldıklarının, hangi stratejileri kullandıklarının, diğer öğrenenlere nasıl hitap ettiklerinin incelenmesi akran desteği kavramı çerçevesinde önemli görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; YouTube videoları ile akranlarına destek olan uzaktan öğrenenlerin hangi stratejileri tercih ettiklerini keşfetmektir. Bu nitel çalışmanın çıkış noktasını oluşturan araştırma sorusu; uzaktan öğrenenler, açık ve uzaktan öğrenme sistemi ile ilgili ürettikleri YouTube videolarında, hangi yaklaşımları kullanarak akranlarına destek olmaktadır, şeklinde belirlenmiştir.

## İlgili Alanyazın

### Öğrenen Desteği

Kendi kendine çalışmanın ayırt edici olduğu uzaktan öğrenmede, karşılaştıkları sorunlara kişisel bilgi ve donanımlarıyla çözüm üretmekte zorlanan öğrenenlerin çeşitli yollardan destek bulmaya çalıştıkları bilinmektedir. Açık ve uzaktan öğrenme alanında öğrenen desteği olarak adlandırılan bu olgu çeşitli bakış açılarıyla tanımlanmıştır. Öğrenen desteği düzenlemelerini ve çalışmalarını etkileyen faktörleri ele aldığı çalışmasında Tait (2000), öğrenen desteğini; tekil veya grup halindeki öğrenenlere sunulan öğrenme malzemelerini ve öğrenme kaynaklarını destekleyici hizmetlerin tamamı şeklinde tanımlamaktadır. Thorpe (2002) ise öğrenenin iyi olma ve memnuniyet duyma halinin devamlılığını temin etmek amacıyla öğrenenin yararına yapılan çalışmaları öğrenen desteği kapsamına almaktadır. Bu kapsamda danışma masasından başlayarak öğrenme materyalinin arayüzünün kalitesine kadar kurumun çalışmalarının tamamının nitelikli öğrenmeyi destekleyici olması gerektiğini ifade etmektedir. Sewart (1993) ise destek sağlayıcılarının öğrenene ulaşabilmesinin önemine işaret ederek; öğrenenlerin, kurumun kendilerine sunduğu hizmetlerden en iyi şekilde yararlanabilmelerini sağlayan araçları öğrenen desteği başlığı altında ele almaktadır. Öğrenen destekçilerini ise öğrenenlerin ‘dilini’ konuşabilen ve karmaşık bürokratik yapının prosedürlerini, işlemlerini onların ‘diline’ tercüme edebilen araçlar olarak kabul etmektedir.

Öğrenmeyi destekleyen, öğrenme deneyiminden duyulan memnuniyeti artıran destek unsurunun yararları yadsınamayacağı gibi desteğin kaynağı ve niteliği de önem taşımaktadır. Uzaktan öğrenenlerin ihtiyaç duyduklarında vakit kaybetmeden desteğe ulaşabilmeyi arzu ettiklerini belirten Westera ve Wagemans’a (2007) göre öğrenenler tek başlarına destek bulmaya çalıştıklarında zaman kaybı ve yanlış bilgi edinme olasılığı da yükselmektedir. Açık ve uzaktan öğrenme uygulamalarının verimli çalışması ve öngörülen hedefe ulaşmasında öğrenen desteğinin önemi ise çeşitli araştırmacılar tarafından sıklıkla vurgulanmıştır (Keegan, 1996; Moore ve Kearsley, 1996). Dolayısıyla öğrenenler ile kurum arasındaki “arayüz” olarak tanımlanan (Sewart, 1993, s.13) öğrenen desteğinin kurum hizmetlerinin kalitesi ve öğrenen deneyiminin niteliğinin artırılması bakımından da dikkatle ele alınması gerektiğini vurgulamak yerinde olacaktır.

Destek konusu, öğrenme deneyiminin tatmin ediciliği ve sürekliliği ile de yakından ilişkilidir. Uzaktan öğrenenlerin devamlılık durumları ya da kayıt sildirmeleri ile ilgili olarak

pek çok değişken ilişkilendirilmiştir. Bourdages ve Delmotte (2001), bu değişkenleri şu şekilde sınıflandırmaktadır:

1. Nüfusbilime ilişkin değişkenler: Cinsiyet, yaş, meslekî durum, medeni hal, eğitim seviyesi
2. Çevreye ilişkin değişkenler: Ailenin etkisi, zaman sınırlılıkları, yaşam şekli değişimleri, coğrafya kaynaklı etkiler (Powell, Conway, Ross vd, 1990)
3. Kuruma ilişkin değişkenler: Dersler, öğrenme malzemeleri ve öğrenen desteği uygulamaları, değerlendirmeler (Roberts, 1984; Rekkedal, 1985; Taylor, 1986; Garrison, 1987)
4. Öğrenenin kişisel özellikleri ile ilgili değişkenler: Öğrenme biçimi, eğitim seviyesi, derslere yönelik algısı, zamanı yönetme becerisi, motivasyon (Coldeway, 1986; Sweet, 1986; Coggins, 1988; Kember, 1989; Powell, vd. 1990).

Burada sıralanan değişkenlerden yola çıkarak öğrenen desteğinin geniş bir perspektifte öğrenen memnuniyeti ve devamlılık üzerinde etkili olabileceğini bu sebepten öğrenme malzemelerinin hazırlığına verilen dikkate eşdeğer bir dikkati hakettiğini ileri sürmek mümkündür.

Thorpe ise (2002) konuyu iki bağlama oturtarak öğrenenlerin kuruma ilişkin konular ve ders çalışma süreci ile ilgili desteğe ihtiyaç duyduklarını belirtmektedir. Kurum bağlamında; diploma, sertifika gibi imkanlardan öğrenenlerin haberdar olmasının yanısıra başvuru, kayıt olma, kayıt yenileme, ücret yatırma vb. işlemlerde öğrenenlerin desteğe ihtiyaç duyması açıklanmaktadır. İkinci bağlam ise öğrenenlerin çalışmaları ile ilgili konulara dikkat çekmektedir. Öğrenenleri ödevlerini en doğru şekilde nasıl yapabilecekleri, gerektiğinde diğer öğrenenlerle nasıl etkileşim kurabilecekleri, ders malzemelerinden en iyi şekilde nasıl yararlanabilecekleri, ders içeriklerinden anlayamadıkları konuları nasıl kavrayabilecekleri, öğretmenlerin geri dönüşlerini nasıl yorumlayabilecekleri gibi konular bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Öğrenenlerin destek arama yolları ve destek edindikleri kaynaklar da araştırmacıların ilgisini çeken konular arasında yerini almıştır. Öğrenenlerin kimlerden destek edindikleri konusunu inceleyen Asbee ve Simpson (1998), önemli destek kaynaklarının aile, eşler ve akranlar olduğunu belirtmektedirler. Öğrenenlerin destek arama stratejileri bağlamında hangi konularda kimlerden destek aradıklarına eğilen Taplin vd. (2001) ise öğrenme malzemeleri gibi bir tür 'uzmanlık ve deneyim' gerektiren konularda öğrenenlerin sırasıyla; öğretmenlerden, akran öğrenenlerden ve dersi önceden alan eski öğrenenlerden destek aldıklarını belirtmektedirler.

Aynı çalışmada öğrenme süreci ile ilgili çalışmaların yaşamla ilgili diğer zorunlu görevlerle bir arada yürütülebilmesi, sorumlulukları yönetme ve benzeri konularla ilgili öğrenenlerin öncelikle akran ve aile üyelerinden destek aldıkları sonrasında ise daha düşük oranda öğretmenlere başvurdukları belirtilmektedir. Sınav kaygısıyla başa çıkma, ders çalışmaya zaman ayıramama gibi kişisel meselelerde akranlar ve aile en çok başvurulan destek kaynakları olurken danışmanlar gibi kurum çalışanları bu konuda en az destek alınan grup olarak nitelenmektedir. Burada yer verilen bulgular ışığında açık ve uzaktan öğrenme alanında yadsınamaz önemde olan öğrenen desteğinin öne çıkan kaynaklarından birinin akranlar olduğu sonucunu çıkarmak mümkündür.

### **Akran Desteği**

Öğrenen desteği başlığı altında yapılan açıklamalarda değinildiği üzere, öğrenenlerin destek almaktan memnun oldukları, kendilerine verilen desteği yararlı buldukları ve daha fazlasına ulaşmak istedikleri bilinmektedir (Tait, 2014). Burada öğrenenlerin destek buldukları tek kaynağın öğretmenler veya kurumun destek sağlayıcıları olmadığını, akranların da gerektiğinde destekçi olabildikleri hatırlanmalıdır. Öğrenenin ihtiyaç duyduğu desteği her zaman yakın çevresinden edinemeyeceğini tahmin etmek güç değildir. Teknoloji aracılığıyla, öğrenenler birbirlerine destek verebilecekleri ortamlarda buluşabildiğinde, yakın çevreden destek alamayan öğrenenlerin akranlarından yardım alabileceği belirtilmektedir (Poellhuber vd, 2008).

Akran desteğinin, öğrenenlerin birbirlerine çeşitli güçlükleri aşmalarında yardımcı olmalarını, birbirlerini cesaretlendirmelerini, yol göstermelerini, çalışmalarındaki eksiklerini beraber gidermelerini kapsayan, öğrenme deneyimine olumlu katkısı olan, öğrenenler arası etkileşim ve iş birliğinden doğan bir işlev olduğunu söylemek mümkündür. Akran desteğinin, öğrenenler arası etkileşime dayanarak geliştiği bilinmektedir. Burada tek taraflı bir yardım verme değil karşılıklı etkileşim içinde şekillenen bir destek alışverişi gözlenmektedir (Fetter vd, 2010; Hsiao vd, 2009; Roscoe ve Chi, 2007; Wong vd, 2003). Akran desteğinin öğrenene sağladığı faydaya bakıldığında ise temel olarak; etkileşime elverişli bir ortamda, akranlardan gelen yapıcı görüş ve katkılı geribildirimlerin uzaktan öğrenenin ihtiyaç duyduğu desteği şekillendiren önemli sac ayaklardan sayıldığı görülmektedir (McLoughlin, 2002). Etkileşim imkânı bulabilen öğrenenler ve öğrenen adayları, diğer adaylar, diğer öğrenenler ve mezunlardan destek edinme kaynağı olarak yararlanabilmektedirler. “Derslerin öğrenen

gözüyle gerçekte neye benzediği” ve benzeri öğrenenlerin ya da mezunların cevaplayabileceği sorular, bilgi paylaşma ve teklifsiz sosyalleşme kaynağı olabilen akranlar tarafından cevaplanabilmektedir (Thorpe, 2002, s.111). Öğrenme sürecine katkıda bulunan yol gösterici akran desteğinin yararlarını gösteren uygulama örnekleri ise çeşitli çalışmalarda ele alınmıştır (Collis vd, 2000; McLoughlin, 2002).

Uzaktan öğrenenlerin kendi aralarında, kendi seçtikleri kanallar üzerinde, kendi üsluplarında kurdukları etkileşim akran desteğinin doğuşuna zemin hazırlamaktadır. Öğrenenler bu zemin üzerinde kendileri ile benzer deneyimleri yaşayan, bu yaşantı sırasında benzer sorunlarla, güçlüklerle karşılaşan öğrenenlerin yol gösterici paylaşımlarından faydalanmaktadır. Diğer akranlarca denenen yaklaşımlar, başkalarınınca geliştirilen farklı çözüm yolları etkileşim içinde paylaşılırken akran desteği gerçekleşmekte böylece öğrenme deneyimi akran desteği ile güçlenmektedir. Bu aşamada akran desteğinin gerçekleşebilmesi için akran etkileşiminin vazgeçilmez olduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Açık ve uzaktan öğrenme bağlamında akran etkileşiminin ve iş birliğinin öğrenenlerin öz-yeterlilik ve devamlılık durumlarına etkilerini inceleyen Poellhuber vd (2008), öğrenenlerin, desteğe ihtiyaç duyduklarında birbirleriyle etkileşim kurmalarına olanak tanıyacak, onların temas etmelerini kolaylaştıracak şekilde teknolojiyi kullanmanın yararlarından bahsetmektedirler. Akranların çalışmalarını değerlendirme, fikir verme, yorum yapma zemininin teknoloji aracılığıyla sunulması akran desteğinin doğuşunu kolaylaştırmaktadır. Yüzyüze öğrenme ortamlarında sınıf üyeleri arasında gerçekleşen akran desteğinin teknolojinin doğru biçimde kullanıldığı çevrimiçi ortamlarda kendine özgü boyutlarda gerçekleşebileceği vurgulanmaktadır (Hall ve Davison, 2007).

Öğretenlerin ve diğer destek sorumlularının öğrenenlerin tamamına eşit biçimde destek olamayacağı veya öğrenenlerin aynı oranda öğretene etkileşimi kurmaya hazır ve istekli olmayabileceği düşünülürse akran desteğinin yararı biraz daha iyi anlaşılabilir. Öğrenenler, akranlarıyla kurdukları etkileşimin doğurduğu iş birliğinden yararlanarak öğrenmeyi güçlendirebilir, mevcut birikimlerini derinleştirebilir ve kurumsal konularda yaşadıkları sorunları akranlarının deneyimleriyle aşabilirler. Akran desteğini doğuran iş birliği, çeşitli yoğunluk düzeylerinde seyredebilir. En düşük düzeyde herhangi bir iş birliğinden söz etmek mümkün değildir. Öğretenlerin veya kurumun diğer destek temsilcilerinin dahil olmadığı ya da sınırlı bir katkıda bulunabildikleri bir ortamda da akran desteğinin gerçekleşebildiği bilinmektedir (Poellhuber vd, 2008; Tait, 2014).

Öğrenen iş birliğinden doğan destek kadar desteğin iskeletini oluşturacak yapı elemanlarının da erişilebilir olması önemlidir (Thorpe, 2002, Poellhuber vd, 2008). Bu noktada, gelişen sosyal ağlar, öğrenen desteği açısından bazı yenilikler getirmektedir. Öyle ki öğrenenlerin destek alabilecekleri akranlarıyla temas ettikleri zemin günümüzde sosyal ağlar iken en büyük video paylaşım platformu olan YouTube bu ağlar arasında öne çıkmaktadır.

## **YouTube**

YouTube günümüzde dünyanın 100'den fazla ülkesinde yerel versiyonu olan, 80 farklı dilde taranabilen bir platform haline gelmiştir. YouTube'a aylık 2 milyardan fazla tekil kullanıcı erişmekte, her gün 1 milyar saatten fazla uzunlukta video izlenmekte ve yine milyarlarca yorum yapılmaktadır (YouTube, 2020). Sürekli gelişen bir platform olarak; video paylaşımının ötesinde, kullanıcılarına birbirlerine video tavsiye etme ve izlediği videoyu yorumlayabilme imkânı sunması nedeniyle YouTube'un sosyal ağ özellikleri taşıdığını bilinmektedir (Lee vd. 2017).

Videoların aracısı olduğu etkileşim, kullanıcılara video izleme ve yorum yapma dışında farklı boyutları olan bir deneyim yaşatmaktadır. Burada, YouTube ve benzeri platformların içerik paylaşımı konusunu köklü biçimde değiştirdiğini vurgulamak yerinde olacaktır. YouTube'un en göze çarpan farklılığının çevrimiçi video ile web 2.0 olanaklarını buluşturarak dünyanın her köşesine yayılmış milyonlarca kullanıcıya içeriklerini paylaşma imkanı sunması olduğu vurgulanmalıdır. Bu paylaşım kapsamında; kullanıcılar, zahmetsizce içeriklerini yüklerken içeriklerini etiketleyebilir; içeriklerinin bağlantılarını farklı platformlarda diğer kullanıcılarla paylaşabilirler. Ayrıca kullanıcılar, izledikleri videoları yorum yapabilir veya puan verebilirler. Bu unsurlar video izleme deneyimine eklenmiş yeni boyutlar olarak görülmektedir (Cheng vd. 2008). İzlenme sayıları ve puanlara göre popüler olan videolar anasayfada üst sıralarda listelenmektedir. YouTube'da yer alan ağ yapısı kullanıcıları birbirleriyle ilişkili kıldığı gibi içerikler de bu süreçte birbirlerinden kopuk değildir.

Farklı ilgi alanlarına yönelik içerikler barındıran YouTube, eğlenme, haber alma, tartışma, sosyalleşme ve öğrenme gibi farklı kullanımlara cevap verebilen bir video paylaşım ortamıdır. Bilgisayar programlamadan, dansa, otomobil tamirinden yemek yapmaya kadar her türlü konuda amatör veya profesyonel içeriği barındıran YouTube'un; eğitici içerikler bağlamında da dikkat çektiği gözlenmektedir (Alston ve Ellis-Herwey, 2015). Başta

üniversiteler olmak üzere birçok eğitim kurumu hazırladıkları eğitici video içeriklerini ya da eşzamanlı derslerinin video kayıtlarını YouTube üzerinden kullanıcılara sunmaktadırlar. Yapılan araştırmalar, hergün bir milyardan fazla öğrenme ile ilişkili video izlendiğini göstermektedir (YouTube, 2020).

Kullanıcıların günlük hayat, eğitim, iş yaşamı gibi çeşitli bağlamlarda karşılaştıkları problemleri çözmek, bilgi eksikliklerini gidermek ve benzeri amaçlarla YouTube’da başvurdukları içerikler ‘how-to’ (nasıl yapılır) sınıflandırması altında ele alınmaktadır. Bu sınıflandırmayı, eğitici içerik ile işe yarar, pratik bilginin bir bileşimi olarak tanımlamak mümkün görünmektedir. YouTube video içeriği tüketimi ile ilgili bir çalışmada en çok izlenen kategoriler; komedi, müzik, eğlence-popüler kültür ve ‘nasıl yapılır’ şeklinde sıralanmaktadır (Think with Google, 2016). Görüldüğü gibi belirli bir konuda problem çözmeyi, bir işin nasıl yapılacağını, bir becerinin nasıl kazanılacağını gösteren içerikler en çok tüketilenler arasında yer almaktadır. Tüketilen içerik türleri bu şekilde bir tablo çizerken kullanıcıların YouTube’u neden ziyaret ettiklerine ilişkin yapılan çalışmalar; gülme, iyi vakit geçirme ve eğlenmenin ötesinde birtakım sonuçlar ortaya koymaktadır. 18-54 yaş aralığındaki kullanıcılarla yapılan bir araştırmada, her 10 YouTube kullanıcısından 7’sinin işiyle, okuluyla ya da hobileri ile ilgili bir güçlük yaşadığında kendisine yardımcı olabilecek içeriği bulma ümidiyle bu platforma başvurduğu sonucuna varılmıştır (Think with Google, 2017).

YouTube ve benzeri video paylaşım platformlarının ayırt edici özelliklerinden en belirgin olanı içerik üreticisinin kim olduğu çerçevesinde karşımıza çıkmaktadır. Bu platformlarda sadece profesyonellerin içerikleri değil kullanıcılar tarafından üretilen içeriklerin öne çıktığı gözlenmektedir. Öyle ki yeni nesil video paylaşım platformları, aynı zamanda kullanıcı tarafından üretilen içerik ile özdeşleşmiş olarak kabul edilirler (Cha vd, 2007; Krumm vd, 2008; Cheng vd, 2008; Chau, 2010). Kullanıcıların tüketici konumunu terk edip birer içerik üreticisine dönüşmelerini ifade eden bu kavram bir sonraki bölümde ele alınacaktır.

### **Kullanıcı tarafından üretilen içerikler (User generated content):**

“Alelade insanların” gönüllü olarak katkıda bulunduğu veya ürettiği; ürün değerlendirme yazılarından çevrimiçi ansiklopedi maddelerine, blog yazılarından videolara kadar çeşitlilik gösteren; veri, bilgi ya da her türden medya’nın web üzerinden, izleyicilere çoğu zaman eğlenceli ya da işe yarar biçimde sunulması, kullanıcı tarafından üretilen içerikler



kavramının (User Generated Content-UGC) doğuşuna zemin hazırlamıştır (Krumm vd, 2008: s.10).

Yirmibirinci yüzyılda yüz milyonlarca internet kullanıcısının kendi içeriğini de üreten ve yayınlayan tüketicilere doğru evrilmekte olduğunu, kullanıcıların sosyal ağlarda paylaşım yaparken daha katılımcı roller üstlendiklerini söylemek mümkündür. Web 2.0'ın, metin tabanlı gerçekleştirilebilen pek çok etkinliği çoklu ortamlarla bezenmiş hale getirdiği de hatırlandığında söz konusu içerik hareketliliğinin önemli bir kısmını videoların oluşturduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır. YouTube, bu dönemde dünyanın en büyük kullanıcı tarafından üretilen içerik yayımlanan platformu olarak kabul edilmektedir (Wattenhofer vd., 2012; Van Dijk, 2013).

Kullanıcı tarafından üretilen içerik kavramı, YouTube ve video özelinde yeniden değerlendirildiğinde video paylaşım platformlarında yayınlamak üzere, kullanıcıların kendi imkanlarıyla, kendi belirledikleri hedefler doğrultusunda sıfırdan ürettikleri videolar anlaşılmaktadır. 2010 yılından sonra hızla yaygınlaşan kullanıcılar tarafından üretilen içerik kavramının bu şekilde alan kazanmasının altında üretiminin kolaylıkla yapılabilmesi yatmaktadır. Açıklamak gerekirse; sayısal teknolojiler daha önce profesyoneller tarafından yapılabilen pek çok işi günlük hayatta genel kitlenin kolayca çözebileceği hale getirmiştir. Örneğin sadece yapım ekipleri tarafından gerçekleştirilebilen video üretimi artık kullanıcının mobil telefonuyla hemen hiç maliyetle karşılaşmadan kolayca yapabildiği bir iş haline gelmiştir. Üretim kolaylığının yanında maliyetin düşük oluşu ise içerik sağlayan kullanıcıların yayıncı platformlardan başlangıçta ücret talep etmemelerinden ileri gelmektedir. İçerik üretimi yapan kullanıcıların katkılarında dolayı elde ettikleri fayda; sosyal ağlar üzerinde tanınırlık kazanmaktır (Cha vd, 2007; Krumm vd, 2008).

Reklam ve tanıtım, ürün inceleme, müzik-eglenme, günlük alışkanlıklar, mutfak ve akla gelebilecek pek çok konu ile ilgili video üretmek ya da izlemek web kullanıcılarının daimi faaliyetinin önemli bir bölümünü teşkil etmektedir. Kullanıcılara kendi içeriklerini üretme ve geniş kitleyle paylaşma imkanı sunan web, zaman içinde çokluortam paylaşımının temel iletim kanalı ve zemini haline gelirken bu değişimi olanaklı kılan etkenler araştırıldığında kullanıcıların tüketici konumundan üretici konumuna geçmesine yapılan vurgu dikkati çekmektedir (Benevenuto vd, 2008). Kullanıcıların elde ettikleri bu yeni konumu daha iyi açıklayabilmek için Cha vd (2007)'nin hesaplamasından yararlanmakta yarar vardır. Dünyanın en büyük film veritabanı olan IMDB'ye başvurulduğunda 1888 yılından 2020 yılına kadar 1.216.786 sinema filmi, televizyon filmi ve kısa film çekildiği verisi elde edilmektedir. YouTube'a günlük yüklenen video sayısı ise henüz ikinci yılında 65 bindir. Bu hesaplardan

yola çıkılarak YouTube'a kısa sürede yüklenen video sayısının şimdiye kadar çekilen bütün filmlerin toplam sayısından fazla olduğu görülmektedir.

İnternet kullanıcılarının teknolojik olanaklar sayesinde daha üretken olabilmelerinin yol açtığı paylaşım çeşitliliğinin altında yatan diğer nedenlerin de ele alınması gerekmektedir. Kullanıcılar tarafından üretilen içeriklere yönelik tutumlar ve bu içeriklerin neden üretildiklerine yönelik motivasyon üzerine yaptıkları çalışmada Daugherty vd. (2008), insanların kendilerini güvensizlik duygusuna sürükleyen birtakım eksikliklerini gidermek ve diğerleriyle birlikte bir topluluğa ait olmanın verdiği güven duygusunu hissetmek amacıyla içerik ürettiklerini belirtmektedirler. Söz konusu topluluğun içinde popülerleşen kullanıcıların 'yıldızlaştığı' bilinmektedir (Luscombe, 2015).

Burada söz konusu popülerliğin pazarlama ve benzeri faaliyetlerin odağından ayrılması farklı bir pencere açılmasına yol açacaktır. Maddi ilişkilerin ötesinde; herhangi bir videonun, paylaşıldığı sosyal ağ üzerindeki diğer kullanıcıların yaratıcı etkinliklerine kendi bakış açılarından daha ileri düzeyde katkıda bulunduğu sürece kullanıcıların yaptıkları üretimin de bu durumdan besleneceği kabul edilmektedir (Burgess, 2008). Kullanıcı tarafından üretilen içeriğin merkezî olmayan yapısı, büyük boyutlara ulaşan üretim hacmi, önceden belirlenmiş kurallar ve sınırlılıklara göre hazırlanmamış olması gibi kendine özgü dinamiklerinin yeni bir dönemin başlangıcına işaret ettiğini öne sürmek makul görünmektedir.

Teknolojinin daha üretken ve katılımcı olanaklarla donattığı sosyal ağlar üzerinde kullanıcı deneyimleri zenginleşirken, etkileşimin güçlenen yapısı uzaktan öğrenenler için de çeşitli imkanlar sunmaktadır. Sosyal ilişkiler kurma, sosyalleşme vaadiyle hayatımıza giren, metin, fotoğraf, video gibi araçlarla etkileşimin yeni boyutlar kazanmasına olanak sağlayan sosyal ağlar, zaman içinde öğrenmeyi destekleyici kimlikler kazanmışlardır (Reid, 2010; Alston ve Ellis-Herwey, 2015; Lee vd. 2017). Sosyal ağların bu yönde ilerlemeleri, insanların öğrenmek için ziyaret ettikleri veya öğrenme yolculuğunda ihtiyaç duydukları desteği kendileriyle beraber aynı yolda olan akranlarıyla kurdukları etkileşim aracılığıyla bulabildikleri yeni düzlemlerin habercisi olarak değerlendirilebilir. Bu aşamada sosyal ağlarda kullanıcı tarafından üretilen içeriğin video özelinde kaydettiği ilerlemenin, öğrenenlerin yararlanabilecekleri içeriklere dönüşmesi ve bir anlamda akran desteği unsuru haline gelmesi konusunun incelenmesi yerinde olacaktır.

## Yöntem

### Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma desenlerinden örnek olay araştırması şeklinde desenlenmiştir. Açık ve net bilgilere sahip olunmayan bir olgunun keşfedilmesinin amaçlandığı çalışma, yapısına göre keşfedici örnek olay araştırması niteliği taşımaktadır. Özellikle araştırmacının üzerinde etkisinin olmadığı konular hakkında örnek olay çalışması uygun bir araştırma yöntemi olarak kabul edilmektedir (Yin, 2009). Bu araştırma yönteminde amaç, olguyu derinlemesine keşfetmektir (Güçlü, 2019). Bu çalışmada da toplanan verilerden temalar ve yapılar ayırt edilerek uzaktan öğrenenlerin YouTube videolarında akranlarına destek olurken uyguladıkları stratejiler ortaya çıkarılmaktadır.

### Araştırma Alanı ve Katılımcılar

YouTube'da üniversiteler tarafından yüklenenler de dahil olmak üzere açık ve uzaktan öğrenme sisteminin çeşitli boyutları hakkında yüzbinleri aşan sayıda video bulunmaktadır. Temmuz 2020 tarihinde YouTube'da açıköğretim terimi ile yapılan tarama sonucunda bulunan video sayısı 315 bin kadardır. Merriam'a (2009) göre amaçlı örnekleme; belirli bir durumun derinlemesine incelenmesine ve anlaşılmasına imkân tanımaktadır. Dolayısıyla çalışmanın örneklemini, açık ve uzaktan öğrenme ile ilgili 2017-2020 yılları arasında yayınlanmış en az 30 bin görüntülemeyi aşmış 10 video oluşturmaktadır. Seçilen videoların yayınlandığı kanal isimleri; K1, K2, K3... şeklinde kodlanmıştır. Sadece kullanıcılar tarafından üretilen içeriklerin incelendiği bu çalışmaya, açık ve uzaktan öğrenme ile ilgili resmi ve özel kurumların içerikleri, reklam sponsorluk desteği alan kanalların içerikleri, gelir getirici profesyonel amaçla üretilmiş videolar ve bu videoları kopyalayarak kendi kanalında yayınlayan kullanıcıların içerikleri dahil edilmemiştir. Videoların yayınlandığı kanallara ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1		
<i>Çalışmada İncelenen Videolar</i>		
<b>YouTUBE Kanal Adı</b>	<b>Video Başlığı*</b>	<b>Video Görüntüleme Sayısı**</b>
K1	2020 Açıköğretim ATM Harç Yatırma İşlemleri	364.390
K2	AÖF İKTİSADA GİRİŞ 1 Arz - Talep - Piyasa Dengesi	347.687
K3	aöf geçme yöntemi	128.390
K4	AÇIKÖĞRETİM FAKÜLTESİ GEÇME GARANTİ TAKTİK 2019 / AÖF İŞLETME KOLAY BAŞARILI OLMA SIRLARI RoseVaari	110.709
K5	AÖF HARCİ ZİRAAT BANKASI ATM'SİNDEN NASIL YATIRILIR?	100.055
K6	5 Dakikada AÖF Geçme Taktikleri   Nasıl Mezun Oldum?   AÖF Nasıl Çalışılır? Yüzde Yüz Sonuç 2019	58.534
K7	AÖF GEÇME GARANTİ 3 TAKTİK - Yüksek puanlarla nasıl ders geçilir? Aöf Sınav Taktikler RoseVaari 2020	42.586
K8	AÖF ONLİNE SINAVI CANLI OLARAK BAŞTAN SONA KENDİ SINAVIMDAN GÖSTERDİM AZ DAHA SINAVIMDAN OLUYORDUM	40.814
K9	AÖF Yeni Kayıt İşlemi	34.988
K10	Ozan pişkin-Aöf Sorularını Basit Yöntemlerle Çözüyoruz	32.894

\*Kullanıcı tarafından yazıldığı şekliyle alınmıştır. \*\*Temmuz 2020 sayılarıdır.

## Veri Analizi

Çalışma kapsamına alınan videolar nitel içerik analizi yapılarak incelenmiştir. Veri analizine geçilmeden önce veriler, NVivo 10 Nitel Veri Analizi Yazılımı kullanılarak düzenlenmiştir. NVivo, videoların üzerine doğrudan kodlama yapılmasına olanak vermektedir. Videonun yazıya dökümü, deşifresi yapılmadan veriler zaman bilgisi kullanılarak kodlanabilmiştir. Örneğin: ‘14d:16s-Çalışma Yöntemi Önerme’ gibi. Verilerin bu şekilde kodlanarak düzenlenmesi geriye dönük analiz yapılırken yararlı olmuştur.

Videolarda geçen ifadeler ve kullanıcıların uyguladıkları stratejiler tekrarlayan şekilde kodlanarak elde edilen verinin yakından tanınmasına çalışılmıştır. Daha sonra geliştirilebilecek olası sonuçlara temel oluşturacak kelimeler, ifadeler, cümleler, iletişim stratejileri arasında yakınlık kurulmaya çalışılmıştır. Nitel analizde amaç; veri grupları içindeki çeşitliliği yansıtabilecek, konuya özgü niteliklerin nasıl şekillendiğini ortaya çıkarabilecek şekilde veriyi analiz edebilmektir (Miethe ve Drass, 1999). Bu nedenle videolar incelenirken anlam ifade eden, tutumları, düşünceleri, görüşleri yansıtan, kullanıcının yaklaşımını ortaya koyan ifadeler belirlenerek gruplanmıştır. Video içerikleri “yoğun ve zengin” veri kaynağı teşkil ettiği için gerekli görüldüğünde verilerin “ayıklanması” yoluna gidilmiştir (Guest vd., 2012). Bu sayede sayı bakımından sınırlı fakat daha açıklayıcı temalar elde edilebilmektedir (Creswell, 2017). Bulgular ortaya konulmadan önce analiz aşamasında birden fazla uzman görüşünden yararlanılarak veri güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

## Etik Konular

Bu çalışmada yararlanılan videolar genele açık şekilde paylaşıldığından yayıncılardan ayrıca izin alınmasına gerek duyulmamıştır. Aynı şekilde YouTube’den da herhangi bir izin alınmamıştır. Çünkü çalışmaya dahil edilen videolar kopyalanmamış, çoğaltılmamış ve farklı platformlarda yeniden yayınlanmamıştır.

## Bulgular

Veri analizi sonucunda, Şu beş ana tema ortaya çıkmıŐtır:

- a. Kişisel deneyimlerle anlatma
- b. Ders alıŐma yöntemi önerme
- c. Konuşma dili kullanma
- d. Teşvik etme
- e. Uygulamalı anlatma

### Kişisel deneyimlerle anlatma

Açıköğretim sistemi ğreneni YouTube kullanıcıları, akranlarına destek olmak için paylaştıkları videolarında ele aldıkları konuyu kişisel bir temel üzerine inşa etmektedirler. İncelenen videoları üreten kullanıcılar; hangi konuda video çektiklerini açıklarken, video paylaşma nedenlerini anlatırken, videoda önerdikleri ders çalışma yönteminin işe yaradığını ispatlarken kişisel bilgi ve deneyimlerini kaynak göstermektedirler. Akranları için paylaştıkları destekleyici videolarda gözlenen baskın anlatım biçimi ise hikayeleŐtirmedir. Örneğın bir kullanıcı;

“İŞletme okuyorum, bir tane ilk dönemden bir tane ikinci dönemden dersim kaldı.” sözleri ile bir diğeri ise ‘Ben n lisans bitirdim DGS sınavına hazırlanıyorum.’ diyerek anlatacağı konuya kişisel durumunu belirterek giriş yapmaktadır.

Videosunun baŐında kendini tanıtan bir başka kullanıcı ise,

“Aıkğretime ilk baŐladığımda niversitedeydim ve ikinci niversite olarak okumaya baŐlamıŐtım. İŞe baŐladıktan sonra benim açıköğretim maceram baŐlıyor.” cümleleri ile kişisel hikayesine değınmektedir.

Bir kullanıcı, videoda ele aldığı konuya baŐlamadan önce aktaracağı bilgilerin kaynağını Şu Şekilde ifade etmektedir:

“Bu paylaŐacağım bilgiler tamamen kendi tecrübelerime dayanır. BaŐkalarından alıntı değıldir. Başka yerlerde göremedim arkadaşlar.”

Video paylaşma amacını açıklayan bir kullanıcı;

“Ders çalışmaya vakti olmayan, ne bileyim dıŐarıda günlük iŐlerini yapan, ekmek parası peŐinde koŐup ders çalışmaya vakit ayıramayan ama bir yandan da ben bu dersi

geçmeliyim, ben bu okulu bitirmeliyim diyen benim gibi insanlara yardımcı olmak için video çekeceğim.”

Başka bir kullanıcı;

“Keşke diyorum biraz daha ders çalışsaydım ve bu şekilde taktikleri verebilecek, anlatabilecek bir video anlatımı ben de bulabilseydim.” sözleri ile kişisel hikayesi üzerinden video çekme amacını belirtmektedir.

Bir diğeri, video paylaşma gerekçesini;

“İnternette kayıtların nasıl yapılacağı ile ilgili herhangi bir bilgiye ulaşamadım. Bu nedenle böyle bir video çekmeyi düşündüm ve herkese yardımcı olacağını umuyorum.” cümleleri ile açıklamaktadır.

Sınav geçme yöntemi anlatan bir kullanıcı;

“Ben bu yöntemle geçtim. Ben geçtiysem herkes geçebilir.” sözlerini sarfetmektedir. “Geçme garantili” bir ders çalışma yöntemi öneren başka bir kullanıcı ise “Sınavlara nasıl hazırlandığımı ve nasıl mezun olduğumu anlatmak istiyorum.” sözleri ile amacını kişisel hikayesi bağlamında açıklamaktadır. Aynı konuda video paylaşan bir kullanıcı ise ‘Bu bir sistem değil bu benim yöntemim ben bu şekilde yaptım.’ diyerek akranlarına aktardığı bilgileri kendi deneyimlerine dayandığını ifade etmektedir.

Bir diğeri kullanıcı akranlarına ders çalışma konusunda destek olmaktadır;

“Benim için en önemlisi, hayat kurtaranlardan bir tanesi, Açıköğretim fakültesi çıkmış sınav soruları.” Ders malzemeleri konusunda ise “Benim meğerssem öğrenme tarzımın en yükseldiği an videolu eğitimmiş. Belki sizinki de böyledir.” cümleleri ile akranlarına tavsiyelerde bulunurken kişisel hikayesinden yararlanmaktadır.

Önerdiği ders çalışma yöntemini kendi deneyimlerinden hareketle aktaran bir kullanıcı;

“Mesela ben matematik dersimi buradaki (ekampüs sistemi) hocaların anlattığı dersleri dinleyerek geçmişim. Çok hoşuma gitmişti ve çok iyi bir notla geçmişim.”

Akranları için çektiği videoda açıkladığı ders çalışma yönteminin faydalı olduğunu notlarını açıklayarak belirten bir başka kullanıcı kendisine yararlı olan bu yöntemi paylaşma nedenini şu sözlerle dile getirmektedir:

“Şimdi öncelikle ben bunu (çalışma yöntemi) iki tane dersimde uyguladım. Ne kadar verimli olur diyerek denemek istedim. Sizlere notlarımı söylüyorum. (Notlarını okuyor). Şimdi demek ki bu yöntem iyi tuttu. Bu sebepten ötürü hemen sizinle paylaşıyorum.” Aynı bağlamda akranları için video paylaşan bir diğer kullanıcı ise “Peki ben ne almışım genel muhasebeden” dedikten sonra kendi not ortalamasını göstererek akranlarına önerdiği çalışma yönteminin işe yarar olduğunu kişisel hikayesi aracılığıyla desteklemektedir.

### **Ders Çalışma Yöntemi Önerme**

Uzaktan öğrenenlerin YouTube’da paylaştıkları videolarda akranlarına destek olurken uyguladıkları stratejilerden bir diğerinin ise ders çalışma yöntemi önerme olduğu görülmektedir. Ders çalışma ve sınava hazırlık konusunda destek içerikli video paylaşan öğrenenlerin, farklı öğrenme malzemeleri hakkındaki deneyimlerinden yararlanarak ders çalışma yöntemlerini paylaştıkları anlaşılmaktadır.

Bir kullanıcı, akranlarına sınavlarını nasıl geçtiğini açıkladığı videosunda notlarını ekrana getirdikten sonra şunları söylemektedir:

“Ben bu 81 ve 82 notlarını almak için üç şey yaptım: 1 - özet notları okudum. 2 - özet video izledim. 3 - çıkmış soru baktım.”

“Geçme garantili taktik” veren bir başka kullanıcı ise video ders anlatımlarını, nasıl izlenmesi gerektiğini de ekleyerek, akranlarına tavsiye etmektedir;

“...neden, özet anlatımlar o kadar faydalı ki bu özet anlatımlarda anlattığı her şey bahsettiği her tanım geçen her madde madde şey birer sınav sorusu olarak karşınıza çıkıyor... Ben şu şekilde yapıyorum videoları her zaman iki katı hızda izliyorum. Videonun altından oynatma hızını ayarlayın.”

Sınava hazırlanma konusunda akranları için video paylaşan bir kullanıcı ise ders kitaplarının önemini vurgulamaktadır;

“Öncelikle açıköğretim ders kitapları bizim için çok önemli ...onlara göz gezdirmenizi kesinlikle tavsiye ediyorum.”

Açıköğretim sınavlarına hazırlık konusunda akranlarına çalışma yöntemi anlatan bir başka kullanıcı, videosunda şunları dile getirmektedir:



“...yüksek notlar olmasa bile sadece çıkmış sınav sorularına çalışarak en azından geçer notla okulu bitirebilirsiniz.”

Sınav geçme ‘taktikleri’ üzerine video çeken bir başka kullanıcı ise akranların şu önerilerde bulunmaktadır:

“Sizlere tavsiyem özet notları okuyun. Özet videoları izleyin. Çıkmış sorulara bakın. Bunların sonucunda eğer dikkatinizi vererek, anlayarak çalışabilirsiniz iyi bir puan almamanız mümkün değil.”

Açıköğretimden “nasıl mezun olunacağını” anlatan bir kullanıcı ise akranlarına şu tavsiyelerde bulunmaktadır:

“...çalışan insanlar olduğumuz için son dakikaya kadar bekliyoruz. O yüzden bu dediklerimin hepsini dikkate alın. Sınavlara ne kadar çok çalışırsanız o kadar işinize yarayacaktır...keşke biraz daha çalışsaydım diyorum.”

### **Konuşma Dili Kullanma**

İncelenen videolarda öne çıktığı saptanan temalardan biri de kullanıcıların konuşma dili kullanmalarıdır. Açıköğretim sisteminin çeşitli boyutları hakkında video paylaşan kullanıcıların akranlarına hitap ederken konuşma dili kullandıkları, ele aldıkları konuları kolay anlaşılabilen ve şekle bağlı olmayan bir üslupta anlatmayı tercih ettikleri görülmektedir. Bir kullanıcı, videosuna şaka yollu bir başlangıç yapmaktadır:

“Mesela ilk on sorunun bir üç beş yedi dokuzuncu sorularını nasıl çözeceğimizi göreceğiz. O piti piti karamela sepeti demiyoruz tabi ki böyle bir stratejimiz yok.”

Açıköğretim sorularının “basit yöntemlerle” çözümünü anlatan bir videoda ise öğrenenlere sorulara şu şekilde yaklaşmaları tavsiye edilmektedir:

“Soruyla alakalı hiçbir fikrin yok. O soruyu daha önce hiç görmedin. Hiç okumadın. Sana bir şeyin ilkelerini soruyor bakıyorsun seçeneklere bir tanesi iki seçenekle çelişiyor. Şimdi iki tane yanlış olmayacağına göre demek ki o çelişen yanlış kardeşim.”

İktisada Giriş dersinin arz-talep, piyasa dengesi konusunda akranlarına doğrudan dersi anlatan bir kullanıcı ise bir kavramı şöyle açıklamaktadır:

“Asgari ücretle geçiniyoruz. Bir anda bizim gelirimiz üç katından fazlaya çıktı neredeyse. Biz ne yaparız, artık (ucuz olan) S. sigarası içmeyiz yani. (Pahalı olan) P. sigarası içeriz veya M. sigarası içeriz S. sigarası gibi olan mallara düşük mal diyoruz.”

Aynı kullanıcı iktisat alanında ikame malları kavramını açıklamaktadır:

“İkame mallar nelerdir, birbiri yerine kullanılabilen, geçebilen mallardır. Mesela biz bir yerden bir yere dolmuşla gidiyorsak dolmuşu kaçırdığımızda ya da dolmuşçuyla kavga ettiğimizde artık biz ona binmeyip otobüse binip aynı yere gidebiliriz.”

### **Teşvik Etme**

Açıköğretim öğreneni YouTube kullanıcıları tarafından üretilen videolar incelendiğinde öne çıkan temalardan birinin de teşvik etme olduğu görülmektedir. Destek amaçlı video paylaşan kullanıcıların akranlarına cesaret verdikleri, onları ders çalışmaya teşvik ettikleri ve sınav kaygılarını gidermeye çalıştıkları gözlenmektedir.

Sınav geçme konusunda video çeken bir kullanıcı, akranlarına şu şekilde seslenmektedir:

“Siz, her şeyle birlikte bunları yapmaya çalışan insanlar olarak, öncelikle size çok saygı duyuyorum. Bravo sizlere bravo bizlere. Bravo yani hakikaten. Kendinizi lütfen dar sınırlara hapsedmeyin. Kendinizi küçümsemeyin ... Yeter ki vaktiniz olsun. Yeter ki isteğiniz olsun hepsini başarabilirsiniz. Umarım çok başarılı olursunuz. Umarım o çok zor dediğiniz dersi bu kez başarılı bir şekilde halledersiniz. Ben size inanıyorum. Siz de kendinize inanın.”

Ders çalışma konusunda video çeken bir kullanıcı ise akranlarını anlayabildiğini ifade etmektedir:

“Biliyorum ki siz, dertli, mustarip bir halde birazcık da yaklaşan sınavdan ötürü nasıl daha başarılı olabilirim, nasıl hızlı bir şekilde bir şeyleri kolaylıkla halledebilirim kaygısıyla bu videoya tıklıyorsunuz.”

Kayıt olma işlemlerini ele alan bir başka kullanıcı ise videosunu şu sözlerle sonlandırmaktadır:

“İnşallah anlattıklarım faydalı olur. Herkes kaydını kolay bir şekilde gerçekleştirir. Anadolu Üniversitesinde öğrenci olmaya başlar. Okumanın yaşı yok 70-80 yaşına

kadar okuyan insanlar var. İnşallah iki-üç üniversite açıktan bitirip eğitimli toplum haline geliriz.”

## Uygulamalı Anlatma

YouTube kullanıcısı açıköğretim öğrenenlerinin videolarında öne çıkan son tema ise uygulamalı anlatım tekniği kullanımıdır. Bu bağlamda, kullanıcıların akranlarına uygulama örnekleri sundukları, kimi zaman da bir öğretene gibi davrandıkları görülmektedir.

Açıköğretim sınavlarında çıkmış soruların çözümleri üzerinde video paylaşan bir kullanıcı izleyeceği yolu şu şekilde ifade etmektedir:

“Çözeceğim soruların hepsi çıkmış sorular. Sizlere ne demek istediğimi sorular üzerinde anlatacağım.”

Bir başka kullanıcı ise kayıt harcı yatırma işlemlerini ATM önünde adım adım kaydederek, konuşmadan, akranlarına uygulamalı şekilde bu işlemi göstermektedir. Bir başka kullanıcı da akranlarına kayıt işlemlerini açıklamaktadır:

“Yerleştirmemiz oldu. Açıköğretim sistemini kazandık. Anadolu Üniversitesi'ni kazandık. Öncelikle takip edeceğimiz şey kayıt tarihleri...Fotoğraf gerekir mi diye soru geliyor forumlarda arkadaşlar, fotoğrafa kesinlikle gerek yok.”

Öğretene rolü üstlenme yöntemini benimseyen bir başka kullanıcı ise videosunu “ders” olarak adlandırmaktadır:

“Şu dört grafiği iyi anlamak lazım. Tekrar dinleyerek çok iyi oturtun. İyi bir iktisat bölümü öğrencisiyim, iktisat mezunuyum diyebilmeniz için bunları anlamanız şart. Bunları bilmeniz gerçekten önemli. Bu dersimiz bu kadar arkadaşlar. Diğer videolarımızda iktisat anlatmaya devam edeceğiz. Herkese iyi çalışmalar.”

## Tartışma

Bu bölümde ortaya çıkan temalar başlıklar halinde literatür ile ilişkilendirilerek anlamlandırılmaktadır.

### Kişisel Deneyimlerle Anlatma

Ürettikleri videoları YouTube’da yayınlamaya destek olan öğrenenlerin, kişisel hikayelerinden yararlanmayı tercih ettikleri, kendi öğrenme yaşantılarına sıklıkla atıf yaptıkları görülmektedir. YouTube’un video paylaşım platformu olmanın ötesinde; kullanıcılarının ilgi alanları doğrultusunda topluluklar oluşturabildikleri bir takım sosyal ağ özellikleri taşıdığı bilinmektedir (Cheng vd. 2008; Wattenhofer vd. 2012; Susarla vd. 2012). Sosyal ağ yapısının bir parçası oluşu ile değerlendirildiğinde; öğrenenlerin hazırladıkları içeriklerde kişisel hikayelerini ön plana çıkarma stratejisini tercih etmeleri daha iyi anlaşılabilir.

Sosyal ağ özellikleri söz konusu olduğunda değinilmesi gereken bir başka konu ise topluluk olma halidir. Öğrenme ortamlarında aynı amaç etrafında şekillenmiş bir topluluğun üyesi olmanın önemi ise altı çizilen bir konudur (Beldarrain, 2006). Aynı bağlamda, topluluk üyelerinin kişisel yönlerini yansıtabilmeleri sosyal bulunurluğun önemli bir göstergesi olarak ele alınmaktadır (Garrison, Anderson ve Archer, 2010). Kişisel olanın grubun diğer üyeleri ile çekinmeden paylaşılabilmesinin aidiyeti pekiştiren yararlarının yanında öğrenme ortamlarında kişisel hikayelere yer verilmesinin öğrenmeyi kolaylaştırdığına değinilmektedir (Rossiter ve Garcia, 2010).

Bir araç olarak videonun öğrenen-öğrenen iş birliğini desteklediği, yeni nesil çevrimiçi araçların ise etkileşimi daha ileri bir aşamaya taşıdığı ayrıca vurgulanmaktadır (Beldarrain, 2006). Çevrimiçi araçlar tarafından kullanıcılara sunulan katılım olanaklarının tipik bir örneği olarak amatör çekimlerle günlük yaşama dair kişisel hikaye anlatımı videoları gösterilmektedir (Androutopoulos, 2013). Buradan hareketle YouTube’da paylaştıkları videolarla akranlarına destek olan öğrenenlerin konuyu kişisel bağlamda hikayeleştirerek ele almalarının öğrenen-öğrenen etkileşimini desteklediği, iş birliği ve sosyal bulunurluğu teşvik ettiği söylenebilir. Öğrenenlerin not ortalamaları, günlük yaşantıları, ders çalışma biçimleri gibi bir bütün olarak kişisel hikayelerini oluşturan parçalara yer vermeleri videolarını güçlendiren, inandırıcılığını artıran bir strateji olarak değerlendirilebilir.

## Ders Çalışma Yöntemi Önerme

Öğrenenlerin videolarında aktardıkları kişisel hikayelerinin önemli bir kısmını uzaktan öğrenen olma ile ilgili anlatıları oluşturmaktadır. Öğrenme yaşantısı içinde ders çalışmanın öne çıkması ise şaşırtıcı değildir. Uzaktan öğrenenlerin yüzyüze öğrenenlerden farklı yükümlülüklerle karşı karşıya oldukları bilinmektedir. Kendi kendine öğrenme düzeninin kurulması, ders çalışma programının oturtulması, öğrenenin kendine uygun çalışma şeklini belirlemesi uzaktan öğrenenin sorumlulukları arasında yer almaktadır (Bothma ve Monteith, 2004). Bununla ilişkili olarak öğrenenlerin YouTube videolarında akranlarına ders çalışma yöntemlerini açıklamaları ve onlara sınava hazırlık taktikleri vermeleri doğal karşılanmaktadır.

Öğrenenlerin videolarını paylaştıkları platformdan yola çıkarak bir değerlendirme yapmak gerekirse, YouTube’da en çok izlenen videolar arasında nasıl yapılır türü videoların yer aldığı görülmektedir (Think with Google 2016; Brown, 2018). Video türü olarak nasıl yapılır türünün çalışmanın konusu bağlamında nasıl ders çalışılır şeklinde yorumlanması mümkün görünmektedir. Bu konuda akranlarına destek olmayı hedefleyen video üreticisi öğrenenler yeri geldiğinde verdikleri taktiklerin işe yaradığını not ortalamalarını göstererek kanıtlamaktadırlar. İnandırıcılığı artıran bu unsur diğer yandan öğrenen desteği literatüründe karşılık bulmaktadır. İlgili çalışmalarda öğrenenlerin ders çalışma ve öğrenme malzemelerinden nasıl daha iyi yararlanılabileceği konusunda desteğe ihtiyaç duydukları gösterilmektedir (Tait, 2000; Thorpe, 2002). YouTube videolarıyla akranlarına destek olan öğrenenlerin, bir strateji olarak, başarılı oldukları sınavlara nasıl hazırlandıklarını anlatmayı benimsemeleri, ders çalışma yöntemlerini akranlarıyla paylaşmaları, akran öğretimi kavramı ile açıklık kazanmaktadır. De Smet vd. (2008), tecrübeli bir öğrenenin uygun etkileşim koşullarında öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir rol üstelenebileceğini belirtmektedir. Gelişen etkileşim kanallarının uzaktan öğrenenlerin akranlarından faydalanma düzeyi üzerindeki olumlu etkisi ve teknolojinin bu konuda üstlendiği rolün değeri ise Evans ve Moore (2013) tarafından vurgulanmaktadır.

## **Konuşma Dili Kullanma**

YouTube videoları ile akranlarına uzaktan öğrenen olmanın çeşitli alanları ile ilgili destek veren öğrenenlerin benimsedikleri bir diğer strateji ise konuşma dili kullanmadır. Burada anlaşılması gereken; önceden yazılmış bir metne dayanmayan, şekle bağlı olmayan, anlık gelişebilen, resmîlikten arınmış, karşılıklı konuşma üzerine inşa edilmiş bir iletişimdir. Bu şekilde çerçevesini çizebileceğimiz iletişim biçimi YouTube özelinde ele alındığında Burgess ve Green'in (2009, s.54); YouTube'da video paylaşmanın ayırt edici özelliğinin karşılıklı konuşmaya dayalı yapısı olduğu ve bu yapının "yüz yüze iletişimi akla getirdiği" yönündeki saptamaları karşımıza çıkmaktadır. Görüntülü konuşma kullanılarak uzaktan yabancı dil öğrenme üzerine yaptığı çalışmada Sindoni (2011, s. 254), videonun çeşitli stratejiler kullanılarak "yüz-yüze konuşmayla hemen hemen her zaman benzetim kurabildiğini" belirtmektedir. Benson (2015), farklılıklar barındırmakla birlikte, YouTube videoları ekseninde gerçekleşen etkileşimin konuşma dili çözümleme araçlarıyla incelenebileceğini belirtmektedir. Bu da YouTube videolarında saptanan konuşma dili kullanımı bulgusunu açıklar niteliktedir. Video yayınlayan öğrenenlerin kamera kullanımları ile konuşma biçimleri de dinleyicileri ile karşılıklı konuşma halinde oldukları izlenimini uyandırmaktadır. Yamada ve Akahori (2009) videokonferans bağlamında yaptıkları araştırmada, katılımcı görüntüsünün yüz-yüze öğrenme ortamını hatırlatan bir benzerlik sağladığı sonucuna varmışlardır. Tolson'a göre (2010), videoyu çeken kullanıcının doğrudan kameraya bakarak izleyiciye hitaben konuşması ve izleyenlerin video üzerine yaptıkları yorumlar karşılıklı konuşmaya dayalı bir etkileşim içinde olma halini belirgin kılmaktadır. Bou Franch vd. (2012) videolara yapılan yorumların da etkileşimi desteklediği, yorum yapan kullanıcıların metne dayalı iletişim aracılığıyla birbirlerinin katkılarını anlamlandırdığı görüşünü ileri sürmektedir. Bu tespitler ışığında YouTube'da destek içerikli video paylaşan öğrenenlerin akranlarıyla daha iyi etkileşim kurmak için yüz yüze iletişim temelinde konuşma dili kullanmayı bir strateji olarak benimsedikleri görülmektedir.

## **Teşvik Etme**

YouTube'da destek içerikli video yayınlayan öğrenenlerin seçtikleri konu hakkındaki bilgi ve deneyimlerini paylaşırken bir taraftan da akranlarını teşvik ettikleri görülmektedir. Uzaktan öğrenenlerin sorumluluk yükünün fazla olduğu bilinmektedir (Bothma ve Monteith, 2004). Öğrenme için yerine getirilmesi gereken görevlerin yanında aile ve iş hayatının getirdiği

diğer sorumluluklar uzaktan öğrenenin yükünü ağırlaştırmaktadır (Sampson, 2003). Sınav kaygısıyla başa çıkma, ders çalışmaya zaman ayıramama, ailevî yükümlülükleri yerine getirme gibi kişisel meselelerde güçlük yaşayan öğrenenlerin akran ve yakınlarından destek aradıkları bilinmektedir (Taplin, 2001). Özellikle kadın öğrenenlerin sosyo-ekonomik nedenlerle daha fazla psikolojik desteğe ihtiyaç duydukları, Asya ülkelerindeki uzaktan öğrenenler üzerine yapılan bir çalışmada vurgulanmaktadır (Jung ve Hong, 2014). Öğrenenlerin yayınladıkları videolarda akranlarını teşvik etme stratejisini tercih etmeleri buna verilmiş bir karşılık olarak kabul edilebilir. Ek olarak resmi çerçevenin dışındaki öğrenen-öğrenen etkileşiminin öğrenenlerin yalıtılmışlık duygusunu azalttığı, ders malzemelerinden daha iyi yararlanmalarına yardımcı olduğu bilinmektedir (Contreras-Castillo vd., 2004). YouTube videolarında öğrenenlerin akranlarına doğrudan seslenmeleri, videoların kullanıcılar tarafından amatörce çekildiğinin hissedilmesi, videolar hakkında yapılan yorumlarla birlikte karşılıklı konuşma yapısının ortaya çıkması videolara belirli sınırlılıkları olmakla birlikte sahicilik unsuru katmaktadır (Tolson, 2010). Öğrenenlerin uyguladığı teşvik etme stratejisi ile birlikte değerlendirildiğinde sahicilik algısının da desteğe ihtiyaç duyan öğrenenlerin destek bulma konusunda doğru yerde bulduklarını hissetmelerine yol açtığı düşünülebilir.

### **Uygulamalı Anlatma**

Bu çalışma kapsamında incelenen videolarda, öğrenenlerin akranlarına destek oldukları konunun gerekliliklerine göre uygulamalı anlatımı bir strateji olarak benimsedikleri görülmektedir. Öğrenenlerin uygulamalı problem çözerek anlatmayı seçtikleri konular; bankamatik kullanarak Açıköğretim sistemi kayıt ücreti yatırma işlemlerinin bankamatik üzerinde gösterilmesinden, sınavda çıkmış soru çözümüne kadar çeşitlilik gösterebilmektedir. Bir öğrenen, videosunda öğretici rolü üstlenerek İktisada Giriş dersini anlatmaktadır. Öğrenenlerin bu şekilde öğretici rolü üstlenmeleri akran öğretimi kavramıyla açıklanmaktadır. Yüz yüze öğrenme bağlamında yapılan tanıma göre akran öğretimi aracılığıyla, yararlı bilgiler, etkili problem çözme stratejileri ve hatta olumlu tutumların öğrenciler arasında paylaşılması mümkündür (Falchikov, 2003). Açık ve uzaktan öğrenme bağlamında ise akran öğretiminin öğrenenler arası uyum ve dayanışmayı geliştirerek mesafeleri aşan bir topluluk inşasına katkıda bulunabileceği belirtilmektedir (Evans ve Moore, 2013). Öğrenenlerin, kendi deneyimleri ile edindikleri bilgiyi yayınladıkları videolar aracılığıyla akranlarına aktarma çabaları bilgi paylaşımı kavramı ile tanımlanmaktadır. Profesyonel yapılarda bilginin grup üyeleri arasında etkili biçimde paylaşılması üzerine yaptıkları araştırmada Gaal ve arkadaşları (2015)

YouTube'un da aralarında bulunduğu sosyal medya araçlarının bilgi paylaşımını kolaylaştırdığını vurgulamaktadırlar. Bu bağlamda YouTube'da yayınlanan videolar türlerine göre sınıflandırıldığında 'nasıl yapılır' türündeki videoların yoğunluğu göze çarptığı hatırlanmaktadır (Brown, 2018). Nasıl öğrenci olunur, kayıt ücreti bankamatikten nasıl yatırılır içerikli videoları nasıl yapılır kategorisinde değerlendirmek mümkündür. YouTube'da çeşitli konularda video paylaşmanın videoyu üreten kullanıcılara bir tür "alelade uzmanlık" vasfı kazandırdığı bilinmektedir (Tolson, 2010, s.284). Alelade uzmanlığın kapsadığı konu çeşitliliği ise tüketim ürünü değerlendirmelerinden zamanı etkili kullanma becerilerinin aktarımına kadar zenginlik sergilemektedir. Burada belirleyici olan uzman kimliği kazananların deyim yerindeyse sıradan insanlar olmalarıdır. Bu durum, öğrenenlerin kendi deneyimleri ile kazandıkları 'uzmanlığı' yine kendi inisiyatifleri ile akranlarına yararlı olmak amacıyla gerektiğinde uygulamalı biçimde açıklayarak paylaşımları şeklinde yorumlanabilmektedir.

### **Sonuç ve Öneriler**

YouTube bütün internet kullanıcıları için olduğu gibi uzaktan öğrenenler için de popüler ve kullanışlı bir bilgi paylaşım platformudur. Uzaktan öğrenenler, öğrenme sürecinin çeşitli aşamalarında yaşadıkları sorunların üstesinden gelmek için çevrimiçi videoyu, kurumsal olanın dışında, alternatif bir destek arama ve edinme ortamı olarak kullanmaktadırlar. Öğrenenlerin YouTube'u kullanarak aradıkları desteğin kaynaklarından birinin kendi akranları olduğu görülmektedir. Aynı zamanda YouTube kullanıcısı olan uzaktan öğrenenler, desteğe ihtiyaç duyulduğunu düşündükleri konular hakkında kendiliğinden harekete geçerek paylaştıkları videolarla akranlarına destek olmaktadır. Uzaktan öğrenenler, akranlarına destek olma amacıyla paylaştıkları videolarında kendilerine özgü yaklaşım ve stratejilerden yararlanmaktadırlar. Bu stratejiler; kişisel deneyimlerle anlatma, ders çalışma yöntemi önerme, konuşma dili kullanma, teşvik etme ve uygulamalı anlatma şeklinde sıralanmaktadır.

Destek veren uzaktan öğrenenlerin tercihlerine göre konuyu, kişisel hikayeleri ile şekillendirerek, kendi öğrenme deneyimlerinden kesitlerle destekleyerek anlattıkları, sınavlarında başarılı olmak isteyen akranlarına ise ders çalışma yöntemi önerdikleri görülmektedir. Akranlarına destek olma amacıyla video paylaşan uzaktan öğrenenlerin videolarında resmiliikten uzak, konuşma dilini tercih ettikleri, hayatın diğer yükümlülükleri ile başa çıkmaya çalışan akranlarını zorlukları aşabileceklerine inandırarak teşvik ettikleri ve zor bir ders ya da harç yatırma gibi işlemleri problem çözme yaklaşımıyla uygulamalı biçimde açıkladıkları sonucuna varılmaktadır. İncelenen videolardan elde edilen bulgular öğrenenlerin



ele aldıkları konuların sınava hazırlık, ders çalışma yöntemleri ve zorlukları aşma ile kayıt yenileme, harç yatırma konuları üzerinde ortaklaştığını göstermektedir. Sonuç olarak, çevrimiçi video paylaşım platformu olarak Youtube, uzaktan öğrenenlere resmîlikten uzak, sahici, kendi çizdikleri stratejilerine göre şekillendirdikleri destek içeriklerini paylaşabilecekleri popüler bir ortam sunmaktadır. Bu ortamdan yararlanan 21. yüzyıl becerileriyle donanmış uzaktan öğrenenler, deneyimlerinden yola çıkarak desteğe ihtiyaç duyduklarını bildikleri akranlarına kendi belirledikleri konu ve kapsamda, kendilerine özgü yaklaşımlarla ürettikleri çevrimiçi videoları aracılığıyla akran desteği vermektedirler.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda, akran desteği içerikli videoların hedef kitle tarafından nasıl karşılandığı, nasıl algılandığı videolara yapılan yorumlardan yararlanılarak incelenmesi önerilmektedir. Diğer yandan her ne kadar video paylaşan kullanıcılar uzaktan öğrenen olsalar da videolarda verdikleri bilgilerin doğruluğu ve güncelliği incelenmesi gereken bir başka konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenen destek hizmetleri ve akademik danışmanlık sorumluları, öğrenenlerin YouTube kanallarından yayınladıkları videolarda yer verdikleri konulardan yola çıkarak destek ihtiyacı duyulan konuları tespit edebilir; kendi destek içeriklerini şekillendirirken öğrenenlerin stratejilerinden yararlanabilirler.

### Kaynakça

- Alston, G. D., & Ellis-Hervey, N. (2015). Exploring the nonformal adult educator in twenty-first century contexts using qualitative video data analysis techniques. *Learning, Media and Technology*, 40(4), 502-513. <https://doi.org/10.1080/17439884.2014.968168>
- Androutsopoulos, J. (2013). Participatory culture and metalinguistic discourse: Performing and negotiating German dialects on YouTube. *Discourse*, 2(0), 47-71.
- Asbee, D. S., & Simpson, O. (1998). Partners, families and friends: Student support of the closest kind. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 13(3), 56-59. <https://doi.org/10.1080/0268051980130309>
- Beldarrain, Y. (2006). Distance education trends: Integrating new technologies to foster student interaction and collaboration. *Distance education*, 27(2), 139-153. <https://doi.org/10.1080/01587910600789498>
- Benevenuto, F., Duarte, F., Rodrigues, T., Almeida, V. A., Almeida, J. M., & Ross, K. W. (2008). Understanding video interactions in youtube. *Proceedings of the 16th ACM international conference on Multimedia* (pp. 761-764).
- Benson, P. (2015). Commenting to learn: Evidence of language and intercultural learning in comments on YouTube videos. *Language Learning & Technology*, 19(3), 88-105.
- Bothma, F., & Monteith, J. D. (2004). Self-regulated learning as a prerequisite for successful distance learning. *South African Journal of Education*, 24(2), 141-147.
- Bourdages, L., & Delmotte, C. (2001). La persistance aux études universitaires à distance. *Journal of Distance Education*, 16(2), 23-36.
- Burgess, J. (2008). 'All your chocolate rain are belong to us?': Viral video, YouTube and the dynamics of participatory culture. *Video vortex reader: Responses to YouTube*, 101-109.
- Burgess, J., & Green, J. (2009). *The entrepreneurial vlogger: Participatory culture beyond the professional/amateur divide* (pp. 89-107). National Library of Sweden.
- Contreras-Castillo, J., Favela, J., Pérez-Fragoso, C., & Santamaría-del-Angel, E. (2004). Informal interactions and their implications for online courses. *Computers & Education*, 42(2), 149-168. [https://doi.org/10.1016/S0360-1315\(03\)00069-1](https://doi.org/10.1016/S0360-1315(03)00069-1)

- Cha, M., Kwak, H., Rodriguez, P., Ahn, Y. Y., & Moon, S. (2007). I tube, you tube, everybody tubes: analyzing the world's largest user generated content video system. *Proceedings of the 7th ACM SIGCOMM conference on Internet measurement* (pp. 1-14).
- Chau, C. (2010). YouTube as a participatory culture. *New directions for youth development*, 2010(128), 65-74.
- Cheng, X., Dale, C., & Liu, J. (2008). Statistics and social network of YouTube videos. In *2008 16th International Workshop on Quality of Service* (pp. 229-238). IEEE.
- Coggins, C. C. (1988). Learner: Preferred learning styles and their impact on completion of external degree programs. *American Journal of Distance Education*, 2(1), 25-37.
- Coldeway, D. O. (1986). Learner characteristics and success. *Distance education in Canada*, 46, 81-87.
- Collis, B., Winnips, K., & Moonen, J. (2000). Structured support versus learner choice via the World Wide Web (WWW): Where is the payoff? *Journal of Interactive Learning Research*, 11(2), 163–196.
- Creswell, J. W. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.
- Daugherty, T., Eastin, M. S., & Bright, L. (2008). Exploring consumer motivations for creating user-generated content. *Journal of interactive advertising*, 8(2), 16-25. <https://doi.org/10.1080/15252019.2008.10722139>
- De Smet, M., Van Keer, H., & Valcke, M. (2008). Blending asynchronous discussion groups and peer tutoring in higher education: An exploratory study of online peer tutoring behaviour. *Computers & Education*, 50(1), 207-223. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2006.05.001>
- Evans, M. J., & Moore, J. S. (2013). Peer tutoring with the aid of the Internet. *British Journal of Educational Technology*, 44(1), 144-155. doi:10.1111/j.1467-8535.2011.01280.x
- Falchikov, N. (2003). *Learning together: Peer tutoring in higher education*. Routledge.
- Fetter, S., Berlanga, A. J., & Sloep, P. (2010). Fostering social capital in a learning network: laying the groundwork for a peer-support Service. *International Journal of Learning Technology*, 5(4), 388-400.

- Garrison, D. R. (1987). Researching dropout in distance education. *Distance education*, 8(1), 95-101.
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2010). The first decade of the community of inquiry framework: A retrospective. *The internet and higher education*, 13(1-2), 5-9. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2009.10.003>
- Guest, G., MacQueen, K. M., & Namey, E. E. (2012). Introduction to applied thematic analysis. *Applied thematic analysis*, 3(20), 1-21. <https://dx.doi.org/10.4135/9781483384436>
- Güçlü, İ. (2019). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri teknik-yaklaşım-uygulama. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Hall, H., & Davison, B. (2007). Social software as support in hybrid learning environments: The value of the blog as a tool for reflective learning and peer support. *Library & information science research*, 29(2), 163-187. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2007.04.007>
- Hsiao, Y. P., Brouns, F., Kester, L., & Sloep, P. B. (2009). Optimizing knowledge sharing in learning networks through peer tutoring. *IADIS International Conference Cognition and Exploratory Learning in Digital Age*, Springer.
- Jung, I., & Hong, S. (2014). An elaborated model of student support to allow for gender considerations in Asian distance education. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 15(2), 170-188. <https://doi.org/10.19173/irrodl.v15i2.1604>
- Keegan, D. (1996). *Foundations of Distance Education* (3rd edition). London Routledge.
- Kember, D. (1989). A longitudinal-process model of drop-out from distance education. *The Journal of Higher Education*, 60(3), 278-301.
- Krumm, J., Davies, N., & Narayanaswami, C. (2008). User-generated content. *IEEE Pervasive Computing*, 7(4), 10-11.
- Lee, C. S., Osop, H., Goh, D. H. L., & Kelni, G. (2017). Making sense of comments on YouTube educational videos: a self-directed learning perspective. *Online Information Review*. <https://doi.org/10.1108/OIR-09-2016-0274>
- Luscombe, B. (2015). You Tube's view master. *Time*, 186(9/10), 70-75.

- Merriam, Sharan B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass
- McLoughlin, C. (2002). Learner support in distance and networked learning environments: Ten dimensions for successful design. *Distance Education*, 23(2), 149-162. <https://doi.org/10.1080/0158791022000009178>
- Miethe, T. D., & Drass, K. A. (1999). Exploring the social context of instrumental and expressive homicides: An application of qualitative comparative analysis. *Journal of Quantitative Criminology*, 15(1), 1-21.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. G. (1996). *Distance education: A system view*. Wadsworth.
- Poellhuber, B., Chomienne, M., & Karsenti, T. (2008). The effect of peer collaboration and collaborative learning on self-efficacy and persistence in a learner-paced continuous intake model. *International Journal of E-Learning & Distance Education/Revue internationale du e-learning et la formation à distance*, 22(3), 41-62.
- Powell, R., Conway, C., & Ross, L. (1990). Effects of student predisposing characteristics on student success. *Journal of Distance Education*, 5(1), 20-37.
- Reid, A. (2010). Social media, public pedagogy, and the end of private learning. *Handbook of Public Pedagogy. Education and Learning Beyond Schooling*. New York: Routledge, 194-200.
- Rekkedal, T. (1985). *Introducing the Personal Tutor/Counsellor in the System of Distance Education. Project Report 2*. Stabek.
- Roberts, D. (1984). Ways and means of reducing early student drop-out rates. *Distance Education*, 5(1), 50-71.
- Roscoe, R. D., & Chi, M. T. (2007). Understanding tutor learning: Knowledge-building and knowledge-telling in peer tutors' explanations and questions. *Review of educational research*, 77(4), 534-574. 10.3102/0034654307309920
- Rossiter, M., & Garcia, P. A. (2010). Digital storytelling: A new player on the narrative field. *New directions for adult and continuing education*, 126, 37-48.
- Sampson, N. (2003). Meeting the needs of distance learners. *Language learning & technology*, 7(3), 103-118.

- Sindoni, M. G. (2011). Online conversations: A sociolinguistic investigation into young adults' use of videochats. *Classroom Discourse*, 2(2), 219-235. <https://doi.org/10.1080/19463014.2011.614055>
- Susarla, A., Oh, J. H., & Tan, Y. (2012). Social networks and the diffusion of user-generated content: Evidence from YouTube. *Information systems research*, 23(1), 23-41. <http://dx.doi.org/10.1287/isre.1100.0339>
- Sweet, R. (1986). Student dropout in distance education: An application of Tinto's model. *Distance education*, 7(2), 201-213.
- Tait, A. (2000). Planning student support for open and distance learning. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 15(3), 287-299.
- Tait, A. (2014). From place to virtual space: Reconfiguring student support for distance and e-learning in the digital age. *Open Praxis*, 6(1), 5-16. <http://dx.doi.org/10.5944/openpraxis.6.1.102>
- Taplin, M., Yum, J. C., Jegede, O., Fan, R. Y., & Chan, M. S. C. (2001). Help-seeking strategies used by high-achieving and low-achieving distance education students. *Journal of Distance Education*, 16(1), 56-69.
- Taylor, M. (1986). Learning for self-direction in the classroom: The pattern of a transition process. *Studies in Higher Education*, 11(1), 55-72.
- Think with Google. (2017). The Values of YouTube Study. <https://www.thinkwithgoogle.com/marketing-strategies/video/self-directed-learning-youtube/> Erişim tarihi: 28.06.2021
- Thorpe, M. (2002). Rethinking learner support: The challenge of collaborative online learning. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 17(2), 105-119. <https://doi.org/10.1080/02680510220146887a>
- Tolson, A. (2010). A new authenticity? Communicative practices on YouTube. *Critical discourse studies*, 7(4), 277-289. <https://doi.org/10.1080/17405904.2010.511834>
- Wattenhofer, M., Wattenhofer, R., & Zhu, Z. (2012). The YouTube social network. In *Sixth international AAAI conference on weblogs and social media*.
- Westera, W., & Wagemans, L. (2007). Help me! Online learner support through the self-organised allocation of peer tutors. *13th International Conference on Technology*

*Supported Learning & Training*, 105-107.

[https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.573.5896&rep=rep1&type](https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.573.5896&rep=rep1&type=pdf)

[=pdf](#) Erişim tarihi: 28.06.2021

Wong, W. K., Chan, T. W., Chou, C. Y., Heh, J. S., & Tung, S. H. (2003). Reciprocal tutoring using cognitive tools. *Journal of Computer Assisted Learning*, 19, 416-428.

Yamada, M., & Akahori, K. (2009). Awareness and performance through self-and partner's image in videoconferencing. *Calico Journal*, 27(1), 1-25.

Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods* (Vol. 5). Sage.

## Yazar Hakkında

### Dr. Öğr. Üyesi. Mustafa Çağatay TOK



2009 yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü'nden mezun oldu. 2019 yılında Anadolu Üniversitesi Sinema ve Televizyon Anabilim Dalında "Açık Ve Uzaktan Öğrenmede Yararlanılan Etkileşimli E-Kitaplarda Yer Alan Videoların İncelenmesi" başlıklı çalışmasıyla bütünlük doktora'sını tamamladı. 2011-2021 yılları arasında Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde Araştırma Görevlisi olarak çalıştı. Bu süre zarfında açık ve uzaktan öğrenme üzerine çalışmalar gerçekleştirdi. Aynı fakültenin Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Biriminde çeşitli görevler üstlendi. İlgi alanları arasında Uzaktan Öğrenme, Öğrenme Teknolojileri, Görsel-İşitsel Teknikler, Materyal Geliştirme, Video bulunmaktadır. Hâlen, Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi'nde Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Posta adresi: Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi, Ömer Seyfettin Uygulamalı Bilimler Fakültesi.  
Tel (İş): +902667170117/4029  
Eposta: mtok@bandirma.edu.tr